

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ &
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ Α'

Πληροφορίες: Ε. Γκαρέτσου
Ταχ. Διεύθυνση: Αριστοτέλους 19
Ταχ. Κώδικας: 101 87
Τηλέφωνο: 2132161327
FAX: 2132161907
Email: ddy@moh.gov.gr
egaretsou@moh.gov.gr

Αθήνα, 04/10/2019
Αρ. Πρωτ. Δ1α/Γ.Π.οικ.69903

ΠΡΟΣ: ΟΠΩΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ: «Οδηγίες για την Εποχική Γρίπη 2019-2020 – Αντιγριπικός Εμβολιασμός»**Σχετ.:**

1. Το ΠΔ 121/2017 (ΦΕΚ 148 Α.) «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας», όπως ισχύει έως σήμερα
2. Ο Ν. 4368/21-2-2016, ΦΕΚ 21, τ. Α', 21-2-2016 «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις»
3. Η με αρ. πρωτ. Υ1/Γ.Π.114971/11-2-2014 (ΦΕΚ 388, τ. Β'18-2-2014) Υπουργική Απόφαση «Μέτρα, όροι και διαδικασίες για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων που συνδέονται με τη νοσηλεία των ασθενών στους Χώρους Παροχής Υγείας»
4. Το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών Παιδιών και Εφήβων 2019 (ΑΔΑ: 6ΞΤ2465ΦΥΟ-Μ9Χ)
5. Το Πρόγραμμα Εμβολιασμών Ενηλίκων 2018 -2019 (ΑΔΑ : 6ΞΤ2465ΦΥΟ-Μ9Χ)
6. Το από 5/9/2019 ηλεκτρονικό μήνυμα του ΕΟΦ «Αντιγριπικά εμβόλια που κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά για το έτος 2019-2020»
7. Το από 5/9/2019 ηλεκτρονικά μήνυμα του ΕΟΦ με θέμα «Σύνθεση αντιγριπικού εμβολίου 2019-2020»
8. Το πρακτικό της 7^{ης} Συνεδρίασης της Εθνικής Επιπροπής Εμβολιασμών (19-9-2019)
9. Το με αρ. πρωτ. 7284/17-9-2019 έγγραφο του ΕΟΔΥ «Οδηγίες για την επιδημιολογική επιτήρηση των σοβαρών κρουσμάτων στις Μ.Ε.Θ για την περίοδο 2019-2020»

Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ - ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η γρίπη είναι μια μεταδοτική νόσος του αναπνευστικού συστήματος προκαλούμενη από τον ιό της γρίπης. Μπορεί να προκαλέσει ήπια έως σοβαρή νόσο και κάποιες φορές να οδηγήσει ακόμα και στο θάνατο. Οι ηλικιωμένοι, τα μικρά παιδιά και άτομα που πάσχουν από ορισμένα χρόνια νοσήματα κινδυνεύουν περισσότερο από σοβαρές επιπλοκές της γρίπης.

Η διαχρονική παρακολούθηση του νοσήματος στην Ελλάδα δείχνει ότι η δραστηριότητα της εποχικής γρίπης συνήθως αρχίζει να αυξάνεται κατά τον Ιανουάριο, ενώ κορυφώνεται κατά τους μήνες Φεβρουάριο – Μάρτιο. Συγκεκριμένα κατά την περίοδο 2018-2019, στην χώρα μας το επιδημικό κύμα της γρίπης ξεκίνησε την εβδομάδα 52/2018 (24-30 Δεκεμβρίου 2018), κορυφώθηκε την εβδομάδα 6/2019 (04-10 Φεβρουαρίου 2019), ενώ βαθμιαία μειούμενη η δραστηριότητα της γρίπης συνεχίστηκε σε χαμηλά επίπεδα τις επόμενες εβδομάδες μέχρι το τέλος της περιόδου επιπλοκές.

Το στέλεχος της γρίπης που επικράτησε στη χώρα μας κατά την περίοδο 2018-2019 ήταν ο ιός γρίπης τύπου A σε ποσοστό 98,7%. Όσον αφορά στους υπότυπους του ιού γρίπης

τύπου A, κυκλοφόρησε κυρίως ο υπότυπος A(H1N1)pdm09 (73,5%), επικρατώντας έναντι του A(H3N2) (26,5%).

Ο χρόνος έναρξης του επιδημικού κύματος της εποχικής γρίπης δεν μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια, συχνά όμως με την έναρξη του παρατηρείται αποδιοργάνωση της επαγγελματικής και της κοινωνικής ζωής, υπέρμετρη αύξηση της κατανάλωσης φαρμάκων και όχι σπάνια, αύξηση της θνησιμότητας.

Σημαντικά μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης της γρίπης είναι η συστηματική εφαρμογή μέτρων ατομικής υγιεινής (π.χ. συχνό πλύσιμο χεριών), η απομόνωση των πασχόντων και η αποφυγή συγχρωτισμού σε κλειστούς χώρους. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά έχουν μερική απόδοση και –παρότι σημαντικά– δεν επαρκούν.

Ο αποτελεσματικότερος τρόπος πρόληψης είναι ο εμβολιασμός με το αντιγριπικό εμβόλιο, το οποίο, όταν χορηγηθεί σωστά και έγκαιρα, προφυλάσσει από τη μετάδοση του ιού της γρίπης, συμβάλλει στην προστασία από τις σοβαρές επιπλοκές της γρίπης καθώς και κατά επέκταση στη μείωση απουσιών από την εργασία, το σχολείο και κάθε άλλη κοινωνική εκδήλωση.

Όπως κάθε χρόνο και επειδή ο ίος της γρίπης μεταλλάσσεται σε διαφορετικούς υποορότυπους, έτσι και για την περίοδο 2019-2020 η σύνθεση του αντιγριπικού εμβολίου περιέχει τα εγκεκριμένα στελέχη του ιού, σύμφωνα με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ).

Για τη φετινή περίοδο μπορεί να συνταγογραφείται σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών οποιοδήποτε αντιγριπικό εμβόλιο (που διαθέτει άδεια κυκλοφορίας), του οποίου η σύνθεση περιέχει τα εγκεκριμένα στελέχη από τον Ελληνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ).

Επισημαίνεται ότι, μέσω των συστημάτων φαρμακοεπαγρύπνισης που λειτουργούν διεθνώς δεν έχουν καταγραφεί σοβαρές συστηματικές παρενέργειες του αντιγριπικού εμβολίου.

B. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ

Σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών της χώρας μας, ο αντιγριπικός εμβολιασμός πρέπει να εφαρμόζεται συστηματικά σε άτομα (ενήλικες και παιδιά) που ανήκουν στις παρακάτω **ομάδες αυξημένου κινδύνου:**

1. Εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας (ιατρονοσηλευτικό προσωπικό και λοιποί εργαζόμενοι).
2. Άτομα ηλικίας 60 ετών και άνω
3. Παιδιά (6 μηνών και άνω) και ενήλικες με έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω επιβαρυντικούς παράγοντες ή χρόνια νοσήματα:
 - Άσθμα ή άλλες χρόνιες πνευμονοπάθειες
 - Καρδιακή νόσο με σοβαρή αιμοδυναμική διαταραχή
 - Ανοσοκαταστολή (κληρονομική ή επίκτητη)
 - Μεταμόσχευση οργάνων

- Δρεπανοκυτταρική αναιμία (και άλλες αιμοσφαιρινοπάθειες)
 - Σακχαρώδη διαβήτη ή άλλο χρόνιο μεταβολικό νόσημα
 - Χρόνια νεφροπάθεια
 - Νευρολογικά -νευρομυϊκά νοσήματα
4. Έγκυες γυναίκες ανεξαρτήτως ηλικίας κύησης, λεχωίδες και θηλάζουσες
 5. Άτομα με νοσογόνο παχυσαρκία (Δείκτη Μάζας Σώματος $>40\text{Kg}/\text{m}^2$) και παιδιά με ΔΜΣ $>95\text{ηΕΘ}$
 6. Παιδιά που παίρνουν ασπιρίνη μακροχρόνια (π.χ. για νόσο Kawasaki, ρευματοειδή αρθρίτιδα και άλλα) για τον πιθανό κίνδυνο εμφάνισης συνδρόμου Reye μετά από γρίπη.
 7. Άτομα που βρίσκονται σε στενή επαφή με παιδιά μικρότερα των 6 μηνών ή φροντίζουν άτομα με υποκείμενο νόσημα που αυξάνει τον κίνδυνο επιπλοκών της γρίπης.
 8. Οι κλειστοί πληθυσμοί, όπως προσωπικό και εσωτερικοί σπουδαστές (σχολείων, στρατιωτικών και αστυνομικών σχολών, ειδικών σχολείων και τρόφιμοι και προσωπικό ιδρυμάτων κ.ά.).
 9. Κτηνίατροι, πτηνοτρόφοι, χοιροτρόφοι, εκτροφείς, σφαγείς και γενικά άτομα που έρχονται σε συστηματική επαφή με πτηνά ή χοίρους.

Γ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΜΒΟΛΙΟΥ

Το αντιγριπικό εμβόλιο πρέπει να χορηγείται έγκαιρα και πριν την έναρξη της συνήθους περιόδου εμφάνισης της έξαρσης των κρουσμάτων γρίπης, δεδομένου ότι απαιτούνται περίπου 2 εβδομάδες για την επίτευξη ανοσολογικής απάντησης. Κατά προτίμηση ο εμβολιασμός θα πρέπει να ολοκληρώνεται τουλάχιστον 4-6 εβδομάδες προς της ενάρξεως του ετήσιου επιδημικού κύματος της γρίπης στην Ελλάδα (δηλαδή στα μέσα-τέλος Νοεμβρίου). Επιπρόσθετα ο εμβολιασμός συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της εποχικής Νοεμβρίου). Επιπρόσθετα ο εμβολιασμός συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της εποχικής γρίπης για άτομα για τα οποία ενδείκνυται ο εμβολιασμός και δεν πρόλαβαν να εμβολιαστούν εγκαίρως.

Ο αντιγριπικός εμβολιασμός γενικά περιλαμβάνει 1 μόνο δόση του εμβολίου ετησίως.

- Βρέφη και παιδιά ηλικίας <9 ετών που εμβολιάζονται για πρώτη φορά, ή εκείνα <9 ετών που στο παρελθόν είχαν λάβει μόνο 1 δόση εμβολίου γρίπης χρειάζονται 2 δόσεις αντιγριπικού εμβολίου με μεσοδιάστημα τουλάχιστον 28 ημερών.
- Σε βρέφη ηλικίας ≥ 6 μηνών χορηγείται 0,5 ml (ολόκληρη η δόση), σύμφωνα με τις οδηγίες από επίσημους Ευρωπαϊκούς ή άλλους φορείς φαρμάκων (FDA, EMA κ.α.).

Δ. ΙΑΤΡΟΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ

Οι εργαζόμενοι στις υπηρεσίες υγείας βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο να προσβληθούν από λοιμώξεις κατά την εργασία και να τις μεταδώσουν στους συναδέλφους, τους ασθενείς και τις οικογένειες τους. Η ανοσοποίηση έναντι της γρίπης του προσωπικού των φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας προστατεύει όχι μόνο τους εμβολιασμένους, αλλά λειτουργεί και ως υπηρεσιών υγείας προστατεύει όχι μόνο τους εμβολιασμένους, αλλά λειτουργεί και ως

φραγμός κατά της μετάδοσης της γρίπης και μάλιστα σε άτομα με αντένδειξη εμβολιασμού (π.χ. βρέφη κάτω των 6 μηνών, αλλεργικά άτομα κ.α.) ή με χαμηλή ανοσιακή απόκριση και συμβάλλει στην απρόσκοπτη διατήρηση της παροχής υγειονομικής περίθαλψης κατά τη διάρκεια της κορύφωσης της εποχικής γρίπης. Ιδιαίτερα το προσωπικό των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας, συμπεριλαμβανομένων και των Μονάδων Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών, των Μονάδων Αυξημένης Φροντίδας, καθώς και το προσωπικό των Μονάδων Ειδικών Λοιμώξεων, των ειδικών Μονάδων Άνοσοκατασταλμένων, των Μονάδων Μεταμοσχεύσεων, των Αιματολογικών και Ογκολογικών Κλινικών και των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) πρέπει να είναι στο σύνολό του εμβολιασμένο.

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τη σχετ.3 Υπουργική Απόφαση, το ποσοστό ετήσιου αντιγριπικού εμβολιασμού επαγγελματιών υγείας σε κάθε νοσοκομείο ή ιδιωτική κλινική είναι ένας από τους δείκτες επιτήρησης συμμόρφωσης των επαγγελματιών υγείας στην εφαρμογή των μέτρων ελέγχου διασποράς μικροβίων, με τους οποίους γίνεται η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των Διοικήσεων των μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας.

Η Επιτροπή Νοσοκομειακών Λοιμώξεων κάθε Νοσοκομείου ή άλλου φορέα υγείας που συμπεριλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής της σχετ. 3 Υπουργικής Απόφασης οφείλει :

1. Να προάγει και να διευκολύνει τον απρόσκοπτο αντιγριπικό εμβολιασμό του ιατρονοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού
2. Να αποστέλει στον ΕΟΔΥ, όταν της ζητηθεί, στοιχεία εμβολιαστικής κάλυψης για την εποχική γρίπη των εργαζομένων του φορέα της.

Ε. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- Ο ΕΟΦ να μεριμνήσει για την επάρκεια του εμβολίου στην ελληνική αγορά καθ' όλη την περίοδο μετάδοσης του ιού της γρίπης.
- Οι Διοικητές των ΥΠΕ, οι Γενικοί Διευθυντές Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών, οι Διευθυντές Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών των Περιφερειών, καθώς και οι Δήμαρχοι των Καλλικρατικών Δήμων της χώρας καλούνται να Ενοτήτων, καθώς και οι Δήμαρχοι των Καλλικρατικών Δήμων της χώρας καλούνται να συμμετέχουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ στην οργάνωση από κοινού δράσεων ενημέρωσης του κοινού και ειδικών πληθυσμών (π.χ. σχολεία κ.λ.π.) τόσο για τη γρίπη όσο και για τη σπουδαιότητα του αντιγριπικού εμβολιασμού σχολεία κ.λ.π.) τόσο για τη γρίπη όσο και για τη σπουδαιότητα του αντιγριπικού εμβολιασμού μέσω της διανομής έντυπου υλικού, ομιλιών, κοινωνικών μηνυμάτων στα Μ.Μ.Ε. κ.λ.π.
- Η εποχική γρίπη επιτηρείται από το Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης του ΕΟΔΥ μέσω:
 1. Συστήματος παρατηρητών νοσηρότητας πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (Sentinel)
 2. Συστήματος υποχρεωτικής δήλωσης για την εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη (δηλώνεται με το δελτίο δήλωσης γρίπης (ΥΔ 7))
 3. Συστήματος επιτήρησης σοβαρών κρουσμάτων εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης που χρήζουν νοσηλείας σε Μ.Ε.Θ. ή διασωληνωμένων ασθενών εκτός Μ.Ε.Θ.

Η επιδημιολογική επιτήρηση της γρίπης, τόσο στην Ευρώπη όσο και στη χώρα μας, για την φετινή περίοδο γρίπης θα ξεκινήσει την εβδομάδα 40/2019 (30 Σεπτεμβρίου 2019- 06 Οκτωβρίου 2019) και θα ολοκληρωθεί την εβδομάδα 20/2020 (11 - 17 Μαΐου 2020).

- Εργαστηριακή διάγνωση γρίπης **πρέπει να γίνεται στα σοβαρά κρούσματα γρίπης που νοσηλεύονται σε Μ.Ε.Θ** (ή είναι σε μηχανική υποστήριξη αναπνοής σε κλινική εν αναμονή κλίνης σε Μ.Ε.Θ). Ο ΕΟΔΥ αναλαμβάνει την κάλυψη της δαπάνης του εργαστηριακού ελέγχου κλινικών δειγμάτων για τη διάγνωση της γρίπης στα παρακάτω εργαστήρια:

1. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Γρίπης Ν. Ελλάδος, Ελληνικό Ινστιτούτο Pasteur στην Αθήνα
2. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Γρίπης Β. Ελλάδος, Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρικό Τμήμα Α.Π.Θ., στη Θεσσαλονίκη.
3. Εργαστήριο Μικροβιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστήμιου Αθηνών

Επισημαίνεται ότι, **εργαστηριακή διάγνωση γρίπης δεν απαιτείται για την χορήγηση αντι-ΙΙΚής θεραπείας.**

- Τα άτομα που ανήκουν στις ομάδες αυξημένου κινδύνου συνιστάται να προσέρχονται έγκαιρα στις μονάδες υγείας με την έναρξη συμπτωμάτων για ιατρική διάγνωση και θεραπεία.

- Η Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Υγείας καλείται να αναρτήσει στην ιστοσελίδα του Υπουργείου την παρούσα εγκύκλιο.
- Το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Υπουργείου Υγείας καλείται όπως εκδώσει Δελτίο Τύπου προκειμένου να ενημερώσει σχετικά όλα τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

B. ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. **Υπουργείο Εσωτερικών**
Γενική Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Δ/νση Οργάνωσης & Λειτουργίας ΟΤΑ
2. **Υπουργείο Παιδείας δια βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων**
Τμήμα Αγωγής Υγείας
Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 – Μαρούσι
3. **Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων**
Υπόψη Γενικού Δ/ντή Πρόνοιας